

دخانیات، تهدیدی برای توسعه و سلامت (۱۶-۱۰ تیرماه هفته ملی بدون دخانیات)

شعار روز چهارم ۹۶/۴/۱۳ دخانیات، تهدیدی برای توسعه پایدار

مطابق هر سال، در تاریخ ۳۱ ماه مه (۱۰ خرداد)، سازمان جهانی بهداشت (WHO)، مراسم روز جهانی بدون دخانیات (World No Tobacco Day) را برگزار می کند. این حرکت با هدف جلب توجه هرچه بیشتر مردم جهان به خطرات استعمال دخانیات و حمایت از سیاست های موثر در زمینه کاهش مصرف سیگار محصولات تدخینی شامل سیگار و قلیان انجام می شود. شعار سال ۲۰۱۷ این سازمان تحت عنوان دخانیات، تهدیدی برای توسعه (Tobacco – a threat to development) تعیین شده است.

مجمع عمومی سازمان ملل، توسعه پایدار را چنین تعریف کرده است: فرآیندی که استفاده از منابع، هدایت سرمایه گذاری ها و سوگیری توسعه تکنولوژیکی را ممکن کرده و منجر به بروز تغییراتی گردد که با نیازهای حال و آینده زندگی ما سازگار باشد. پر واضح است که در اثر توسعه کشور، ظرفیت تولیدی اقتصاد در طی زمان افزایش یافته و موجب افزایش سطح درآمد ملی می شود. همچنین برنامه های کنترل دخانیات در دستور کار توسعه پایدار کشورها از جمله ایران بوده و به شدت مورد توجه برنامه جامع پیشرفت قرار گرفته است؛ یکی از مؤثرترین برنامه ریزی ها نیز به صورت کاهش یک سومی آمار جهانی در زمینه مرگ و میر زود هنگام ناشی از بیماری های غیرواگیر اعم از بیماری های قلبی عروقی، سرطان و بیماری های مزمن انسدادی ریوی تا سال ۲۰۳۰ است. در واقع، تقویت اجرای کنوانسیون چارچوب WHO در مورد دخانیات در همه کشورها هدف های دولت های در حال توسعه و در راه رسیدن به توسعه پایدار است. امروزه دخانیات عمده ترین عامل قابل پیشگیری مرگ و میر در جهان است؛ متأسفانه هر سال چیزی در حدود هشت میلیون نفر از خریداران و مصرف کنندگان محصولات دخانی در اثر ابتلاء به بیماری های ناشی از آن فوت کرده و عده ای هم سیگار را ترک می کنند. این موضوع موجب شده تا صنایع دخانی نیازمند جذب مشتریان و مصرف کنندگان جدیدی برای محصولاتشان باشند و تلاش کنند تا روزانه هزاران عضو جدید به این بازار افزون کنند.

استراتژی واضح صنایع دخانیاتی بر این اصل استوار است که این مشتریان را از بین پسران و دختران جوان انتخاب کرده تا ترجیحاً سال های متمادی بتوانند به آنان خدمت کنند!

ناگفته پیداست با توجه به آمار مرگ و میر بالا و همچنین بیماری های متعدد ناشی از مصرف دخانیات که موجب کاهش چشمگیر کیفیت زندگی افراد مصرف کننده و خانواده مظلوم آنان می شود؛ سازمان جهانی بهداشت مطابق پیش بینی مصرف تنباکو تا سال ۲۰۳۰ به عنوان یک تهدید جدی برای هر فرد بدون در نظر گرفتن سن، جنس و نژادش در نظر گرفته است.

مطابق پیشنهاد این سازمان و به منظور ارتقای سطح سلامت عمومی و کمک به کاهش استعمال دخانیات، کشورها و قوای تصویب کننده و ناظر بر حسن اجرای کامل قانون، میزان مالیات بر سیگار را تا ۷۰ درصد افزایش دهند.

اهمیت لزوم اجرای کامل قوانین مرتبط با مالیات مواد دخانی، اینک مهم ترین دغدغه درمانگران و اهالی مرتبط با بیماران مصرف کننده دخانیات در کشورمان است. تنها پنج درصد از جمعیت جهان در جایی زندگی می کنند که در آنجا ممنوعیت کامل تبلیغات و فعالیت های تشویقی صنایع دخانی وجود دارد. در واقع نیمی از کودکان سراسر دنیا در کشورهایی به سر می برند که هیچ ممنوعیتی نسبت به تبلیغات محصولات دخانی وجود ندارد. یکی از مهمترین اقدامات و راهکارهایی که کشورها می توانند به کمک آن سلامت نسل جوانشان را تأمین کنند ممنوعیت کامل تبلیغات به شکل جامع و مستمر است. مطالعات در سطح ملی نشان می دهد که پیش و پس از ممنوعیت کامل تبلیغات مرتبط با دخانیات، مصرف سیگار و قلیان را تا حد قابل تأمل ۱۶ درصد کاهش داده است. نکته قابل دیگر این که مصرف سیگار و البته قلیان در میان بانوان و دختران جوان کشورهای پرجمعیت و در حال توسعه و کم رنگ تر شدن قبح اجتماعی آن، در حال پیشروی به سوی یک اپیدمی مرگبار و تهدیدآمیز برای سلامت جامعه جوانمان محسوب می گردد. سیاستگذاران و دستگاه های مرتبط در حوزه اجرا و البته نظارت، بایستی بدانند که اتخاذ روش ها و سیاست های فردی و سلیقه ای به خودی خود نمی تواند یک پاسخ مناسب برای محافظت از جامعه به خصوص جوانان در مقابل شیوه ها و روش های فریبکارانه صنایع دخانی باشد، پس لاجرم نیازمند وجود دغدغه بیش از پیش در میان آنها و به کارگیری یک دیدگاه کل نگر و پایش مستمر است. زندگی ما بر پایه انتخاب ها و اولویت هایمان بنا شده است، لذا پیشگیری همه جانبه و موفق از مصرف دخانیات نیازمند آموزش مهارت های زندگی از سنین پایین، ارتقای آگاهی و نیز تشویق اقشار جامعه در راستای گرایش به سمت عادات سالمتر و انتخاب هوشمندانه تر افراد می باشد.